

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1946 kl. 1 em.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande över motion om det s. k. investeringsrådets utrustande med beslutande befogenheter.

I motion nr 295 har herr *Hagberg* i Luleå *m. fl.* hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att det s. k. investeringsrådet utrustas med beslutande befogenheter.

Utskottet har inhämtat yttranden över motionen från konjunkturinstitutet, industriförbundet, kooperativa förbundet (KF), landsorganisationen (LO), lantbruksförbundet och bankföreningen. Första kammarens andra tillfälliga utskott har dessutom inhämtat yttrande över likalydande motion från kommerskollegium, av vilket yttrande detta utskott tagit del. Konjunkturinstitutet uttalar sig icke om den i motionen berörda frågan, medan övriga hörda myndigheter och organisationer avstyrka motionen.

Industriförbundet förklarar sig dela planeringskommissionens uppfattning angående investeringsrådets principiella uppgift och arbetsformer och framhåller vidare, att stimulans till ökade investeringar under lågkonjunktur icke kan åstadkommas genom tvång eller kontrollåtgärder. Förbundet anser, att en central dirigerings icke skulle kunna bemästra uppgiften, varjämte investeringarna måste utgå från den enskildes initiativ och företagsamhet.

KF framhåller, att det väldiga antalet ansökningar, som under fredliga förhållanden kunde väntas, skulle nödvändiggöra en synnerligen omfattande och dyrbar permanent statlig förvaltningsapparat. Mycket stora svårigheter skulle dessutom uppkomma vid avvägningen mellan olika investeringsbehov. Väl kan en statlig investeringskontroll hålla investeringsverksamheten tillbaka men däremot icke uppmuntra densamma annat än negativt genom frånvaron av förbud. Investeringsrådets verksamhet bör därför även framdeles vara att söka nå ett frivilligt samarbete mellan staten, kommunerna samt enskild och kooperativ företagsamhet i konjunkturutjämnande syfte. Nödigt statistiskt material för bedömning av investeringsvolymen bör emellertid införskaffas.

LO förklarar sig ha svårt att se att mycket skulle vara att vinna för en utökning av investeringarna under en depression genom att utrusta investeringsrådet med beslutande befogenhet. Det skulle då erfordras en mycket långt gående lagstiftning. Vill man göra så betydande ingrepp, bör det dock ske på annat sätt. LO anser dock, att rådet bör ges tillfälle att spela en mera aktiv roll än hittills. En förutsättning härför är, att rådet utrustas med ett kansli eller

annat statligt utredningsorgan, som står till rådets förfogande. Det är enligt LO:s mening för närvarande mindre väsentligt, att rådet utrustas med ökade befogenheter än att det förses med erforderliga resurser för att kunna fylla sin uppgift som ett rådgivande organ.

Lantbruksförbundet menar det vara värdefullt att investeringsrådets verksamhet kan äga rum i form av frivillig samordning och samverkan mellan staten och den enskilda företagsamheten och att tvångsmetoder och byråkratisering böra undvikas.

Bankföreningen anser, att i motionen föreslagna åtgärder föga skulle rimma med den uppfattning om fritt initiativ och fri företagsamhet inom näringslivet, som utgjorde grundförutsättningen för investeringsrådets tillkomst.

Utskottet för sin del håller före, att om investeringsrådet erhöle beslutande befogenhet, detta väl skulle möjliggöra en begränsning av investeringsvolymen under högkonjunktur men däremot icke en utökning av densamma under en lågkonjunktur. Om detta senare skulle nås, måste det kräva en mycket långt gående lagstiftning. Frågan måste då lösas på helt annat sätt än enbart genom att utrusta investeringsrådet med beslutande befogenhet.

Däremot vore det enligt utskottets mening välbetänkt, om investeringsrådets verksamhet kunde förlänas fastare former än för närvarande är fallet. Rådet skulle helt visst på ett än bättre sätt kunna fylla sin uppgift, om det försåges med ett kansli, som kunde insamla och bearbeta sådant statistiskt material, som kan vara erforderligt för bedömande av planerad investering och tidpunkten för densamma samt i vilken mån investering verkligen kommer till stånd. Detta synes väsentligt kunna underlätta rådets viktiga uppgift.

Motionen tar emellertid endast sikte på investeringsrådets utrustande med beslutande befogenhet och med en sådan åtgärd vore enligt utskottets mening föga vunnet, varför utskottet får hemställa,

att motionen II:295 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 mars 1946.

På utskottets vägnar:

IVAR JANSSON.

Närvarande: herrar *Jansson* i Kalix, *Jönsson* i Rossbol, fru *Ekendahl*,* herrar *Fahlman*, *Swedberg*,* *Johansson* i Kalmar,* *Olsson* i Oskarshamn, *Hansson* i Skegrie* och *Johansson* i Torp.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Fahlman*, som ansett, att andra stycket i utskottets motivering bort utgå.
